Warszawa, dnia 12 stycznia 2021

MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

Znak sprawy:

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 15 grudnia 2020 r. [znak: KRIR/JM/1273/2020] w sprawie zobowiązań podejmowanych przez beneficjenta w ramach instrumentu wsparcia „Modernizacja gospodarstw rolnych" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 informuję, że nie ma konieczności zmiany ogólnych zasad obowiązujących w tym instrumencie wsparcia, ponieważ istnieją rozwiązania, które mogą być stosowane w przypadku zaistnienia trudności z realizacją zobowiązań przez poszczególnych rolników. Poniżej przedstawiam szczegółowe informacje w tej sprawie.

W przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 549, z późn. zm.) wymienione zostały przypadki, które mogą zostać uznane jako „siła wyższa" i „nadzwyczajne okoliczności". Wystąpienie tych przypadków może zwolnić beneficjenta z realizacji zobowiązań wynikających z przyznanej pomocy. Są to:

a) śmierć beneficjenta;

b) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu;

c) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym;

d) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym;

e) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw;

f) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

Ponieważ nie jest to wyczerpujący wykaz możliwych przypadków siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności, organ właściwy w sprawach o przyznanie pomocy finansowej podejmuje decyzje dotyczące siły wyższej i nadzwyczajnych okoliczności indywidualnie dla każdego przypadku na podstawie odpowiednich dowodów oraz stosując pojęcie siły wyższej w świetle prawa Unii dotyczącego rolnictwa, w tym orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości.

Dodatkowo, w odniesieniu do zobowiązania dotyczącego wzrostu wartości dodanej brutto w gospodarstwie (GVA), co najmniej o 10% w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy, informuję, że jeżeli operacja zostanie zrealizowana prawidłowo, w tym w zakresie zestawienia rzeczowego operacji, a warunek wzrostu GVA w gospodarstwie nie zostanie osiągnięty ze względu na czynniki zewnętrzne, których negatywnego wpływu na GVA gospodarstwa rolnik nie miał możliwości złagodzić, pomoc nie będzie podlegała zwrotowi. Rozwiązanie takie przewidziane jest w Programie oraz zawarte w umowie o przyznaniu pomocy, która zawierana jest z każdym beneficjentem.

Ze względu na trwający stan epidemii, dodatkowo przypominam o obowiązywaniu przepisów wprowadzonych ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2020 r. poz. 695). Ww. ustawą zmieniono ustawę z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 217, z późn. zm.), wprowadzając nowy rozdział 9a, zawierający przepisy epizodyczne dotyczące pomocy i pomocy technicznej w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Zgodnie z art. 67b ust. 3 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich, w przypadku gdy w okresie obowiązywania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonych na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 lub wprowadzenia stanu nadzwyczajnego w związku z zakażeniami tym wirusem beneficjent nie spełnia warunków wypłaty pomocy lub pomocy technicznej lub warunków, z zastrzeżeniem których wydana została decyzja o przyznaniu pomocy, lub nie realizuje innych zobowiązań związanych z przyznaną pomocą lub pomocą techniczną, beneficjent może spełnić te warunki lub zrealizować te zobowiązania w terminie późniejszym, uzgodnionym odpowiednio z organem lub podmiotem, który przyznał tę pomoc lub pomoc techniczną.

Powyższe rozwiązania uznaję za wystraczające i nie przewiduję horyzontalnych zmian polegających na obniżeniu dla wszystkich beneficjentów minimalnego poziomu wzrostu GVA, ponieważ doprowadziłoby to do zagrożenia niezrealizowania przez Polskę założonego celu instrumentu wsparcia. Celem „Modernizacji gospodarstw rolnych" jest zwiększenie rentowności i konkurencyjności gospodarstw w m.in. następujących obszarach:

a. rozwój produkcji prosiąt,

b. rozwój produkcji mleka krowiego,

c. rozwój produkcji bydła mięsnego,

d. racjonalizacja technologii produkcji, wprowadzenie innowacji, zmiana profilu produkcji, zwiększenie skali produkcji, poprawa jakości produkcji lub zwiększeniem wartości dodanej produktu.

Mierzalność powyższego celu w obszarach a-d zapewniona jest poprzez badanie wzrostu wartości dodanej brutto (GVA) w gospodarstwie co najmniej o 10% w odniesieniu do roku bazowego w okresie 5 lat od dnia przyznania pomocy. Wzrost na poziomie 10% nie jest wzrostem ambitnym i nie powinien być trudny do osiągnięcia dla gospodarstw zorientowanych na rozwój. Horyzontalna zmiana polegająca na obniżeniu tego wskaźnika dla wszystkich beneficjentów uniemożliwiłaby realizację przyjętego celu instrumentu wsparcia. Za bardziej adekwatne rozwiązanie uznaję stosowane obecnie podejście indywidualne. Każdy beneficjent znajdujący się w trudnej sytuacji w związku z pandemią może zgłosić się do odpowiedniego oddziału regionalnego ARiMR i uzyskać informacje o przysługujących mu prawach. Sprawy rozpatrywane są indywidulanie w oparciu o stan faktyczny każdej z nich.

Z poważaniem

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Szymon Giżyński
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/